# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **I. B.**, zastoupený Mgr. Jindřichem Lechovským, advokátem se sídlem Praha 6, Šlejnická 1547/13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 9. 2018, č. j. 61 Az 10/2016-50,

takto:

**I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

## Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 14. 3. 2016, č. j. OAM-263/DS-PR-ZA15-2016, žalovaný zastavil řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., zákona o azylu (dále jen „zákon o azylu“), a to pro nepřípustnost žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k České republice podle § 10a odst. 1 písm. b) téhož zákona. Žalovaný v tomto rozhodnutí zároveň určil, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení Dublin III“) je Maďarsko.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě, který ji rozsudkem ze dne 20. 5. 2016, č. j. 61 Az 10/2016-21, zamítl. Tento rozsudek ke kasační stížnosti žalobce zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 29. 5. 2018 č. j. 3 Azs 128/2016-45, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Usnesením ze dne 3. 9. 2018, č. j. 61 Az 10/2016-50, krajský soud řízení o žalobě zastavil podle § 33 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud shledal, že žalobce měl být po nuceném přesunu do Maďarska umístěn na *adrese B. Á. H.*. Tuto informaci se však nepodařilo prostřednictvím jeho zástupce ověřit. Krajský soud dále ověřil, že se žalobce nenachází ve

výkonu trestu odnětí svobody v České republice, ani není veden v evidenci obyvatel České republiky. Dále zjistil, že pobyt žalobce je od června 2016 neznámý nejen správním orgánům České republiky, ale také Maďarska. Jelikož se místo pobytu stěžovatele nepodařilo ověřit ani u jeho právního zástupce, krajský soud řízení o jeho žalobě zastavil.

[3] Proti tomuto usnesení podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel je přesvědčen, že jeho kasační stížnost splňuje kritéria přijatelnosti vyslovená v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Domnívá se, že Nejvyšší správní soud dosud neřešil právní otázku, zda lze důvod zastavení řízení o žalobě ve věci mezinárodní ochrany zakotvený v § 33 písm. b) zákona o azylu aplikovat v případě, že žadatel o mezinárodní ochranu byl nucen vycestovat z České republiky na základě zjevně nezákonného rozhodnutí, a to do země, která v době vycestování naplňovala podmínky článku 3 odst. 2 nařízení Dublin III, a v níž byla porušována zásada *non-refoulement*. Pokud by měl kasační soud za to, že tato otázka byla již judikována v jeho rozsudku ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009-45, je stěžovatel toho názoru, že v daném případě je nutné učinit judikaturní odklon.

[4] Stěžovatel namítá, že v době jeho předání do Maďarska, tj. od roku 2015 do poloviny roku 2016 trpěl maďarský azylový systém závažnými nedostatky. Je tak pravděpodobné, že se stěžovateli v Maďarsku nedostalo dostatečných záruk a mohlo dojít i k porušení zásady *non-refoulement*, tj. k vrácení stěžovatele do země jeho původu, kde je pronásledován. Stěžovatel tvrdí, že důvody zastavení řízení podle § 33 písm. b), c) a e) zákona o azylu je třeba vykládat s přihlédnutím k čl. 28 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), který upravuje institut konkludentního zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu. Smyslem citovaného ustanovení je podle stěžovatele bezpochyby vystavět rámec domněnky konkludentního zpětvzetí žádosti o mezinárodní ochranu tak, aby tato domněnka zachycovala pokud možno skutečné případy ztráty faktického zájmu o mezinárodní ochranu v dané členské zemi. Z toho pohledu pak již nemůže obstát prosté naplnění § 33 písm. b) zákona o azylu, existují-li relevantní okolnosti, nasvědčující tomu, že stěžovatel nespolupracuje při sdělení místa svého pobytu s ohledem na objektivní skutečnosti, které mu v tom brání. Čl. 28 procedurální směrnice byla Česká republika podle čl. 51 odst. 1 této směrnice povinna provést do vnitrostátního práva do 20. 7. 2015; pokud tak neučinila je na daný případ třeba použít doktrínu přímého účinku. Stěžovatel shrnuje, že samotný závěr o tom, že není známo místo pobytu žadatele, nepostačuje pro naplnění domněnky konkludentního zpětvzetí žádosti, pokud mu v pravidelném styku se soudem bránily okolnosti, které žadatel nemohl ovlivnit. V jeho případě mu ve spolupráci se správními orgány při sdělení místa pobytu bránilo nezákonné předání do země, jejíž azylový systém nesplňoval základní standardy. Závěrem kasační stížnosti stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30, v němž byl vysloven názor, že žadateli o mezinárodní ochranu nemůže být v soudním řízení na újmu, že byl státní mocí donucen k opuštění území České republiky.

[5] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s postupem krajského soudu. Uvedl, že kasační stížnost je účelová a nedůvodná, nepřináší žádnou novou právní otázku, kterou by kasační soud dosud neřešil, ani nepřesahuje svým významem vlastní zájmy stěžovatele.

[6] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[7] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., jestliže kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

[8] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39 (všechna citovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz), *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*.“

[9] Stěžovatel uvedl, že důvod přijatelnosti kasační stížnosti spatřuje v zodpovězení otázky, která dosud nebyla plně řešena judikaturou zdejšího soudu, a to, zda lze zastavit řízení o žalobě ve věci mezinárodní ochrany podle § 33 písm. b) zákona o azylu v případě, kdy byl žalobce 1) donucen opustit území České republiky 2) v důsledku nezákonného rozhodnutí 3) do státu, jehož azylový systém trpí systémovými nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že problematikou zastavení řízení pro nemožnost zjištění místa pobytu žalobce se ve své judikatuře již zabýval. V rozsudku ze dne 25. 2. 2004, č. j. 2 Azs 16/2004-45, vyslovil názor, že smyslem § 33 zákona o azylu je *„umožnit soudům nezabývat se meritorně azylovými žalobami těch žalobců, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky a kteří již pravděpodobně nejsou v dosahu jurisdikce České republiky“*. Podle rozsudku ze dne 4. 9. 2008, č. j. 3 Azs 40/2008-67, nastoupení některého z důvodů podle § 33 zákona o azylu, ve znění účinném od 13. 10. 2005, *„vylučuje, aby soud ve věci meritorně rozhodoval; taková procesní situace (zde: neznámý pobyt stěžovatele) má mít obligatorní procesní vyústění v podobě zastavení řízení“* . Nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany je přitom dána tam, kde krajský soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žalobce a přes toto úsilí a případně další pátrání v příslušných evidencích nebyl jeho pobyt zjištěn a zůstal zcela neznámý (viz rozsudek tohoto soudu ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004-58, č. 707/2005 Sb. NSS).

[11] Stranou pozornosti rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu nezůstala ani otázka zastavení řízení podle § 33 písm. b) zákona o azylu v případě nuceného opuštění území žalobcem. Podle rozsudku ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009-45, není na

překážku zastavení řízení o žalobě podle citovaného ustanovení ani skutečnost, že žalobce byl z území České republiky vyhoštěn.

[12] Od shora uvedených závěrů se Nejvyšší správní soud nehodlá odchýlit ani v nyní projednávané věci, přičemž okolnosti, na kterých stěžovatel staví důvodnost své kasační stížnosti, se míjí s rozhodovacím důvodem krajského soudu, kterým je skutečnost, že po jeho předání Maďarska podle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III nebylo možné zjistit místo jeho pobytu. Spatřuje-li stěžovatel odlišnost svého případu od věci souzené zdejším soudem pod sp. zn. 8 Azs 26/2009 v tom, že rozhodnutí, na základě něhož se ocitl mimo území České republiky, bylo nezákonné z důvodu porušení čl. 3 odst. 2 pododst. 2 nařízení Dublin III, nelze mu přisvědčit.

[13] Předně je třeba uvést, že nezákonnost napadeného rozhodnutí žalovaného o zastavení řízení dosud nebyla krajským ani kasačním soudem vyslovena. Na napadené rozhodnutí je tak v souladu se zásadou presumpce správnosti aktů vydávaných orgány veřejné správy hledět jako na zákonné a věcně správné do okamžiku, kdy příslušný orgán (zde krajský soud) zákonem předvídanou formou prohlásí správní akt za nezákonný a zruší jej (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 5. 2008, č. j. 6 As 45/2005-188). To se však v nyní souzené věci nestalo.

[14] Pokud jde o existenci systémových nedostatků maďarského azylového systému, z níž stěžovatel odvozuje nezákonnost rozhodnutí žalovaného, z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu k této problematice se podává, že Maďarsko v době od srpna 2015 do poloviny roku 2016, do níž spadá i transfer stěžovatele, nebylo možné *a priori* považovat za bezpečnou zemi, v níž bude žádost o udělení mezinárodní ochrany náležitě posouzena (přestože jde o členský stát EU, u kterých je status bezpečné země zásadně presumován); na druhou stranu z ní však nevyplývá ani to, že by takovou bezpečnou zemí vůbec nebylo a že by jeho azylový systém bez dalšího pro žadatele o mezinárodní ochranu představoval riziko nelidského či ponižujícího zacházení. Z judikatury, reprezentované především rozsudky tohoto soudu ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22, ze dne 9. 11. 2016, č. j. 1 Azs 246/2016-27, či ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 Azs 212/2016-32, pouze plyne správním orgánům, potažmo soudům. povinnost v každém konkrétním případě k okamžiku rozhodování pečlivě vážit možnost předání žadatele do státu příslušného posoudit jeho žádost s ohledem na konkrétní tvrzení vztahující se k situaci žadatele a konkrétním vytýkaným nedostatkům azylového systému tohoto státu. V žádném případě z nich naopak nelze dovodit apriorní zákaz předávání žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska v dublinském řízení, respektive že by každé předání žadatele o mezinárodní ochranu do Maďarska bylo nezákonné.

[15] K závěru o nemožnosti předání stěžovatele do Maďarska konečně nedospěl Nejvyšší správní soud ani ve výše uvedeném zrušujícím rozsudku ze dne 29. 5. 2018 č. j. 3 Azs 128/2016-45. Tímto rozsudkem konstatoval toliko nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, a to z hlediska vypořádání zcela konkrétních námitek týkajících se systémových nedostatků maďarské azylové praxe, které stěžovatel vznesl (až v žalobě) proti posouzení této otázky žalovaným. Naopak, napadené rozhodnutí žalovaného shledal kasační soud, pokud jde o posouzení standardu azylového řízení v Maďarsku, přezkoumatelným (viz bod [15] citovaného rozsudku).

[16] Lze tak uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti, a nelze tak než konstatovat, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje zájmy stěžovatele.

[17] Pouze pro úplnost lze dodat, že z hlediska naplnění hypotézy § 33 písm. b) zákona o azylu není rozhodující, zda rozhodnutí, jímž byl žadatel donucen opustit území České republiky, bylo nezákonné. Citované ustanovení ukládá soudu řízení o žalobě zastavit, nelze-li zjistit místo pobytu žadatele (žalobce), neříká však již nic o tom, kde, respektive ve které zemi se jej nepodařilo dohledat. Je zřejmé, že pokud by byl krajskému soudu známý pobyt stěžovatele po jeho transferu do Maďarska, ať už v tomto nebo jiném státě, řízení o žalobě by nemohlo být zastaveno. Pokud stěžovatel trval na vyřízení své žádosti o mezinárodní ochranu, respektive na projednání věci před soudem – tedy neměl v úmyslu vzít tuto žádost zpět nebo od ní odstoupit ve smyslu čl. 28 odst. 1 procedurální směrnice – bylo v jeho zájmu komunikovat s maďarskými orgány anebo přinejmenším se svým právním zástupcem, aby bylo alespoň známo místo jeho aktuálního pobytu a nebyla tak založena překážka meritorního projednání jeho věci. Jak vyplývá z napadeného usnesení, stěžovatel po přicestování do Maďarska zmizel ze zřetele tamních orgánů veřejné moci a nekontaktní zůstal i ve vztahu k advokátovi na území České republiky.

[18] Z výše uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou a dle § 104a odst. 1 s. ř. s. ji usnesením odmítl.

[19] Kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.)

**Poučení:** Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. dubna 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu